

BVO-fieldmanager Henk Schelling van Almere City: ‘Sneeuw zie je liggen, sneeuwschimmel niet’

Winteronderhoud begint al in de zomer’

Een dikke sneeuwlaag begin januari zette natuurgrasvelden in heel Nederland onder druk. Voor de KNVB en het Innovatieplatform Gras was die periode aanleiding om juist nu aandacht te vragen voor winteronderhoud in de praktijk. Ditmaal staat het Yanmar Stadion van Almere City FC centraal, waar fieldmanager Henk Schelling van Agterberg vertelt hoe winteronderhoud, monitoring en vakmanschap samenkomen.

Auteur: Karlijn Raats

KNVB Innovatieplatform Gras
Dit artikel werd gemaakt in samenwerking
met het KNVB Innovatieplatform Gras

Begin januari lag een groot deel van Nederland dagenlang onder een dikke laag sneeuw. Het leidde tot afgelastingen in het betaald voetbal, zowel in de Eredivisie als in de Keuken Kampioen Divisie. De KNVB besloot wedstrijden uit te stellen omdat de veiligheid van spelers, staf en supporters niet gegarandeerd kon worden en de bespeelbaarheid van de velden onder druk stond. Voor fieldmanagers betekende die sneeuwperiode meer dan alleen het sneeuwvrij maken van het veld. De centrale vraag was: wat gebeurt er onder die sneeuw, en hoe voorkom je dat de gevolgen pas weken later zichtbaar worden? Fieldmanager Henk Schelling, werkzaam bij Agterberg en verantwoordelijk voor het veldbeheer in het Yanmar

Stadion, keek daarbij niet alleen naar de korte termijn. 'Sneeuw zie je liggen, sneeuwschimmel niet. En juist dat maakt winteronderhoud zo belangrijk. Wat er onder die sneeuw gebeurt, bepaalt hoe je veld er later bij ligt.'

Microklimaat

Sneeuwschimmel is soms een winterprobleem op natuurgrasvelden. Het ontstaat vooral wanneer sneeuw blijft liggen op een ondergrond die nog niet bevroren is. 'Onder die sneeuw ontstaat een vochtig, afgesloten microklimaat', legt Schelling uit. 'Als er dan ook nog stikstof in de bodem zit en het veld rust krijgt, kunnen schimmels zich ontwikkelen. Vaak zie je de aantasting pas als de sneeuw verdwenen is, maar dan is de schade al aangericht.'

Winteronderhoud en omgaan met sneeuwschimmel

In Almere bleef de schade beperkt. 'We zagen sneeuwschimmel vooral op kwetsbare plekken, zoals hoeken en buitenkanten van het veld', vertelt Schelling. 'Omdat het om een geringe aantasting ging, hebben we gekozen voor het gebruik van ijzersulfaat. Dit zorgde ervoor dat het herstel snel kon inzetten.' Volledig voorkomen lukt niet altijd, benadrukt hij. 'Maar door het hele jaar te sturen op vitaliteit, goede ontwatering en passend onderhoud, kun je de risico's wel beheersbaar houden. Winteronderhoud begint niet in de winter, maar in de zomer en herfst. Hoe gezonder je grasmat de winter ingaat, hoe beter hij zulke omstandigheden kan opvangen.' Volgens Schelling bestaan er nog

altijd misverstanden over winteronderhoud. 'Sommigen denken dat je in de winter weinig kunt doen. Maar juist dan maak je keuzes die bepalen hoe het veld zich in het voorjaar herstelt.'

Veldverwarming en sportieve keuzes

Een belangrijk hulpmiddel in de winter is veldverwarming. Tegelijkertijd is het onderwerp dat altijd discussie oproept, vooral als het gaat om kosten en duurzaamheid. Schelling benadrukt dat veldverwarming geen automatisme is en vaak budgetgestuurd. 'Het is altijd een afweging tussen kosten, belasting van het gras en het wedstrijdprogramma.' In de Eredivisie speelt zekerheid een grote rol. 'Je hebt te maken met strakke speelschema's, tv-verplichtingen en hoge sportieve druk. Afgelasten is bijna geen optie. Dan wordt veldverwarming ingezet om zekerheid te creëren, ook als dat extra kosten met zich meebrengt.' In de KKD ligt die afweging anders. 'Kosten wegen zwaarder en de druk is iets lager, maar veldverwarming verkleint nog steeds het risico op afgelastingen. Het is geen zwart-witkeuze. De club bepaalt het budget en de inzet, wij adviseren op basis van grasgezondheid en risico's.'

Monitoring en data

Hoewel Almere City momenteel in de KKD speelt, is de ambitie op veldkwaliteit onveranderd. Wel is de manier van monitoren aangepast. 'Qua onderhoudswerkzaamheden maakt het weinig verschil', zegt Schelling. 'Maar we meten minder frequent dan in de Eredivisie.'

Het stadionveld wordt onder meer gemonitord met het meetsysteem Raw Stadia, waar Agterberg zelf in geïnvesteerd heeft en dat bijvoorbeeld ook ingezet wordt op de KNVB-campos in Zeist. 'We meten nu drie tot vier keer per seizoen. Daarmee krijgen we inzicht in zaken als hardheid, grip en bespeelbaarheid. Op basis daarvan bepalen we onze onderhoudsplanung.' Agterberg gebruikt de data uitsluitend intern.'

Keuze

Volgens Schelling zit de kracht van data vooral in het ondersteunen van keuzes. 'Vroeger werkte je met een vaste planning richting een wedstrijd. Nu meet je en weet je of een maatregel nodig is of juist niet. Zo doe je de juiste werkzaamheden op het juiste moment.' Schelling onderstreept dat data nooit losstaan van ervaring. 'Ik zit sinds 2002 in de sportvelden. Die kennis blijft de basis. Meten helpt je om beter te sturen, maar je moet wel begrijpen wat je meet. Data zijn een hulpmiddel, geen doel op zich. Je werkt met natuur. Weer, groei en gebruik laten zich niet volledig voorspellen. Dus data helpen, maar uiteindelijk bepalen ervaring en vakmanschap of een veld presteert.'

Blik op de toekomst

De grootste uitdagingen voor de komende jaren liggen volgens Schelling in het combineren van speelkwaliteit, duurzaamheid en betaalbaarheid. Ontwikkelingen in bemesting, beschikbare bestrijdingsmiddelen en machines volgen elkaar snel op. Agterberg experimenteert met sap-analyses en aangepaste bemestingsstrategieën, geïnspireerd door de tuinbouw en agrarische sector. 'Wie niet durft te verdwalen ofwel uitproberen, vindt nooit een nieuwe weg met innovatie', zegt Schelling. 'Maar Agterberg is wel van mening dat alle innovatie moet aansluiten bij de praktijk.' Daarom is volgens hem de kennisdeling via het Innovatieplatform Gras ook zo waardevol. 'Je zit met partijen aan tafel die dezelfde problemen tegenkomen en hun eigen ideeën en oplossingen hebben. Je leert van elkaar waardoor innovatie sneller gaat en helpt om betere keuzes te maken voor je eigen velden, juist in lastige periodes zoals de winter.'

Wie niet durft te verdwalen ofwel uitproberen, vindt nooit een nieuwe weg met innovatie'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!